

Til lovforslag nr. L 33. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 27. januar 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2-6.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. oktober 2003 og var til 1. behandling den 31. oktober 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Sammenhæng med andre lovforslag

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) (lovforslag nr. L 34), forslag til lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-oven) (lovforslag nr. L 35) og forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (lovforslag nr. L 36).

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 5. december 2002 dette udkast til udvalget, jf. (2002-03) alm. del – bilag 155. Den 10. oktober 2003 sendte undervisningsmi-

nisteren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Beklædningsfagskolen,
Det frie Gymnasium og
Gymnasieskolernes Idrætslærerforening.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Det frie Gymnasium og Gymnasieskolernes Idrætslærerforening mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 3 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Tilkendegivelse fra undervisningsministeren

Undervisningsministeren har over for udvalget tilkendegivet følgende:

Det er i de almindelige bemærkninger punkt 4.1. og i bemærkningerne til § 6, stk. 1, om opta-

gelse på de gymnasiale uddannelser anført, at de faglige adgangskrav til de gymnasiale uddannelser bl.a. kan være aflagt afgangsprøve fra folkeskolen i dansk, matematik, fysik/kemi/biologi, engelsk og 2. fremmedsprog eller de tilsvarende 10. klasse-prøver.

Prøven i biologi forventes først indført i folkeskolen i 2006, og det kan derfor først kræves, at ansøgere til de gymnasiale uddannelser har aflagt denne prøve fra og med 2006. Endvidere forventes det, at der i 2007 vil blive koblet en prøve i geografi på prøven i fysik/kemi/biologi. Prøve i geografi vil altså først kunne kræves aflagt fra og med en eventuel indførelse af prøven fra og med 2007.

I lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 11.1. om de økonomiske konsekvenser af gymnasireformen, er det anført, at omfanget af aktiviteterne i de nuværende bestemmelser om deling af hold af pædagogiske eller sikkerhedsmæssige grunde, deling af hold ved kønsopdelt undervisning i idræt, frivillig undervisning samt afholdelse af fællestimer videreføres uændret.

Skolernes nuværende mulighed for at oprette ekstra sproghold er ikke nævnt. Imidlertid indgår det i de økonomiske beregninger, der ligger bag den økonomiske aftale mellem Amtsrådsforeningen og Undervisningsministeriet om gymnasireformen, at skolernes mulighed for at oprette ekstra sproghold ligeledes skal videreføres. Det er endvidere forudsat, at 2. fremmedsprog normalt ikke indgår i klassedannelsen, når faget ikke er et studieretningsfag.

Der skal endvidere henvises til, at det er amtsrådet, der fastsætter skolernes ramme for oprettelse af studieretninger og valgfag, og at det er amtsrådets opgave at sikre, at udbuddet og oprettelsen af studieretninger og valgfag foregår hensigtsmæssigt.

I bemærkningerne til lovforslagets § 13, stk. 6, er det bl.a. anført, at hensigten med bestemmelsen er at sikre eleverne mulighed for at skifte studieretning og valgfag i forbindelse med flytning, der nødvendiggør skoleskift. Det skal i relation hertil præciseres, at skift af studieretning og valgfag også kan ske i andre tilfælde. Det skal dog i sådanne tilfælde bero på rektors konkrete vurdering, om skifte af studieretning og valgfag kan tillades. Eleverne vil således ikke i disse tilfælde have et retskrav på skifte.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget er tilfredse med, at der er sikret en bred opbakning til den mest markante reform siden 1871. De gymnasiale uddannelser bliver nu fremtidssikret og styrket.

De gymnasiale uddannelser er for mange unge et vigtigt led mellem folkeskolen og alle former for videregående uddannelser. Derfor er det afgørende, at de gymnasiale uddannelser lægger vægt på at være studieforberedende, at de giver de unge en reel studiekompetence. Det er sikret i reformen.

De studerende skal og vil fremover kunne mærke en markant forskel fra folkeskolen, og de skal blive i stand til at arbejde på forskellige måder, blive mere selvstændige og i stand til i langt højere grad at tage ansvar for egen læring.

Med reformen af fremtidens gymnasiale uddannelser sikres muligheden for at styrke både den faglige fordybelse og den brede almindelse, samtidig med at det sikres, at viden og almindelse ikke skilles ad.

For partierne er det vigtigt at slå fast, at de gymnasiale uddannelser er ligeværdige. Hver uddannelse skal værne om sin egen klare profil, men skal samtidig ses i sammenhæng med de øvrige uddannelser. Derfor skal det faglige niveau være ens på tværs af uddannelserne.

For Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er den styrkede faglighed meget væsentlig. Med de udfordringer, velfærds-samfundet står over for, er det nødvendigt, at der stilles større krav til de studerende, end der gøres i dag. Det faglige indhold skal på dagsordenen fra den første dag i de gymnasiale uddannelser. Bl.a. derfor understreger de 3 partier, at grundforløbet ikke må udvikle sig til et udvidet ruskursus.

Undervisningen på de gymnasiale uddannelser skal tage udgangspunkt i de enkelte fag. Samspillet mellem fagene er en af de største udfordringer, der kommer. Det er vigtigt, at underviserne ser denne opgave som en spændende ud-

Bet. o. lovf. vedr. uddannelsen til studentereksamen

vikling. Faglighed er vigtigt, samspil er spændende, men faglighed og samspil i kombination er afgørende for denne reforms succes. Partierne ser frem til, at alle medarbejdere på de berørte uddannelsesinstitutioner tager den udfordring op og benytter de muligheder for efteruddannelse, som der er sat midler af til i forbindelse med reformen.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti ser gymnasiereformen som et stort skridt fremad for kvaliteten i det danske uddannelsessystem.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Kristendemokraternes medlemmer af udvalget betragter de fire love vedrørende det almene gymnasium (stx), højere forberedelseseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) som en helhed. Det er positivt, at der er fire gymnasiale uddannelser, som har hver sin profil, og som unge kan vælge imellem. Der har været et behov for en reform af de gymnasiale uddannelser, ikke mindst af det almene gymnasium, da det er den uddannelse, der senest har været gennem en reform.

For partierne er det meget positivt, at der i lovgivningen er kommet formålsbestemmelser, der både understreger uddannelsernes almindelige og studieforberedende karakter, og at det fremhæves, at der i uddannelsen er et dannelsesperspektiv.

Partierne er meget godt tilfredse med, at der nu sker en ophævelse af opdelingen mellem matematikere og sproglige. Ligesom det er godt, at uddannelsen indledes med et grundforløb, og at der som noget nyt også opereres med almen studieforberedelse, hvori relevante fag indgår. Studieretningsforløbet er godt, fordi det giver mulighed for samarbejde fag imellem i langt højere grad end i dag. Det sikrer både bredden og dybden i uddannelsen.

Det er godt, at samfundsfag også bliver obligatorisk i det almene gymnasium, at 2. fremmedsprog kan tages som begyndersprog, og at eleverne i grundforløbet har sprogforståelse, samt at den naturfaglige dimension styrkes, samtidig med at der er en vis valgmulighed mellem naturfagene.

Da der for det almene gymnasium er tale om en vidtrækkende reform med nye undervisningsformer, samarbejde mellem fag m.v., ligger der

en meget stor udfordring for landets gymnasie-lærere i forbindelse med reformens implementering. En forudsætning for reformens succes er derfor bl.a., at lærerne får den nødvendige efteruddannelse. I den forbindelse vil Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne ikke undlade at nævne, at partierne havde ønsket, at efteruddannelsen blev fremskyndet, så lærerne fuldt ud var rustede, når reformen skal praktiseres på skolerne fra august 2005.

Uanset at partierne ubetinget er tilhængere af de bindinger mellem fag, som f.eks. følger med indførelse af studieretningsforløb, lægger partierne også megen vægt på, at skolerne har den størst mulige frihed i forhold til, hvad der lokalt er af muligheder.

Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne stemmer imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag, fordi der er indgået en aftale med regeringen og Dansk Folkeparti, hvor en række af de 4 partiers synspunkter er blevet tilgodeset. Men det er jo sjældent, at man får alt, når mange partier er med i en aftale. Derfor er det heller ikke nogen hemmelighed, at Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne gerne havde set, at nogle forslag svarende til Enhedslistens ændringsforslag var blevet tilgodeset. Partierne havde ønsket, at de kunstneriske fag var blevet bedre tilgodeset. Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne mener også, at det burde være muligt at gå til gruppeeksamen. Det forekommer ikke logisk, at gruppeeksamen er tilladt stort set alle steder i det danske uddannelsessystem, men ikke i de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne havde også gerne set, at der kunne fastsættes et loft over klassekvotienter. Derfor arbejdede partierne under forhandlingerne ligesom Enhedslisten for, at »antallet af elever i stamklasser normalt ikke må overstige 28 elever«. Men det kunne der ikke blive enighed med regeringen om. Derfor er der fortsat ikke noget loft over klassekvotienterne. Men i stedet for som Enhedslisten at stå fast på sine principielle opfattelser på alle punkter har partierne valgt at få så mange ændringer ind, at det samlede resultat blev så godt, som tilfældet er, og som Socialdemokratiet, SF, Det Radikale

Venstre og Kristendemokraterne derfor fuldt ud kan støtte.

Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre havde endelig ønsket, at religion og oldtidskundskab var blevet til faget idéhistorie/filosofi/religion.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men stemmer for de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten finder, at forliget om et nyt gymnasium indeholder gode og dårlige elementer. Og en række ting, der kan udvikles progressivt eller bruges reaktionært.

Aftalen om et nyt gymnasium indfører den såkaldte »uddannelsestid«. Aftalen udvider undervisningsbegrebet til også at omfatte bl.a. forelæsninger og virtuel undervisning. Det betyder, at der er åbnet en ladeport for, at amterne kan lade klassekvotienterne stige yderligere. Begrebet uddannelsestid kan bruges progressivt og kan skabe et bedre udgangspunkt for fremtidens gymnasium, men begrebet uddannelsestid åbner også for massive nedskæringer og forringelser. Begrebet uddannelsestid åbner for, at man kan bruge en variation af uddannelses- eller undervisningsmetoder, men i og med, at man ikke lægger et loft ind for, hvor mange lærere der skal være pr. elev – altså laver en lærer-elev-ratio – ender det med at være et redskab for nedskæringer.

Det er hovedløst at lave så stort et stykke arbejde for at ændre gymnasiet og så efterlade en ladeport på størrelse med indgangen til Skt. Peters-kirken for nedskæringer. De stigende klassekvotienter på landets gymnasier er kilde til for lidt tid til den enkelte elev, til dårligt arbejdsmiljø og til frasortering af de bogligt svageste. Flere elever pr. lærer betyder reelt mindre faglighed i fremtidens gymnasium. Derfor er det med en åbning for forelæsninger og virtuel undervisning helt afgørende, at der sættes et loft for, hvor mange elever der gennemsnitligt er pr. lærer. Det ville regeringen desværre ikke være med til.

Enhedslisten har derfor stillet ændringsforslag om, at der indføres et sådant loft på maksimalt 28 elever.

Forligspartierne har valgt at slagte det ene af de to kreative fag i gymnasiet, hvilket er en understregning af, at regeringen går efter målrettet studieforberedelse på bekostning af den almene

dannelse, som ellers synes at være formålet med gymnasiet.

Enhedslisten mener, at gymnasiet skal være almendannende. For at sikre, at det kreative element i almendannelsen bibeholdes, samt styrke undervisningen i livsanskuelse og få sammenhæng mellem antikken og moderne livsanskuelse har Enhedslisten stillet ændringsforslag om, at oldtidskundskab og religion lægges sammen til faget livsanskuelse og kultur.

Geografi er med lovforslaget blevet strengt naturvidenskabeligt, på trods af at dette indtil nu har været det eneste fag i gymnasiet, der faktisk lagde op til den tværfaglighed, som aftalen ellers taler så meget om.

Enhedslisten har derfor stillet ændringsforslag om, at geografi beholder sin tværfaglige karakter.

Tjóðveldisflokkurinn, Iníut Ataqatigiit og Simut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *udvalget*:

Til § 6

1) I *stk. 2* ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 4 og 5«.

[Redaktionel ændring]

Af et *mindretal* (EL):

Til § 12

2) I *stk. 1* udgår *nr. 7-10*, og i stedet indsættes:

»7) Billedkunst på mindst C-niveau.

8) Musik på mindst C-niveau.

9) Matematik på mindst C-niveau.

10) Livsanskuelse og kultur på mindst C-niveau.«

[Ændring af obligatoriske fag i studieretningsforløb]

3) I *stk. 2* og 3 ændres ordet »naturgeografi« til: »geografi«.

[Faget geografi beholder sin samfundsfaglige del]

Til § 22

4) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det samlede timetal for livsanskuelse og kultur skal være lavere end det hidtidige samlede timetal for religion og oldtidskundskab.«

[Fordeling af timetal]

Til § 28

5) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Der er mulighed for, at elever kan vælge at gå til eksamen i en gruppe.«

[Indførelse af mulighed for gruppeeksamen]

Ny paragraf

6) Efter § 46 indsættes i *kapitel 9* som ny paragraf:

»§ 01. Der fastsættes en klassekvotient, således at der maksimalt må være 28 elever i en stamklasse. Samtidig gøres loftet fleksibelt, således at der altid er sikret lærertid pr. 28 elever pr. time.«

[Indførelse af klassekvotient på maksimalt 28 elever]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er alene en redaktionel ændring, der indebærer, at § 6, *stk. 2*, herefter kommer til at henvise til de rette bestemmelser.

Til nr. 2 og 4

Enhedslisten mener, at gymnasiet skal være almindendannende. Et af problemerne med gymnasierereformen er, at der forsvinder et obligatorisk kreativt fag. Samtidig bibeholdes faget oldtidskundskab som led i de politiske handler.

For at sikre, at det kreative element i almindelsen bibeholdes, samt styrke undervisningen i livsanskuelse og få sammenhæng mellem antikken og moderne livsanskuelse foreslås det,

at oldtidskundskab og religion lægges sammen til faget livsanskuelse og kultur.

Til nr. 3

Geografi har indtil nu været et af de få fag, der har været tværfaglige, idet både naturen og samfundet har kunnet belyses i sammenhæng. Ved at reducere faget til naturgeografi fjernes den samfundsmæssige del af faget geografi. Enhedslisten ønsker at fastholde en tværfaglighed inden for faget, og derfor skal geografi fastholde sin helhedsorientering.

Til nr. 5

Enhedslisten mener, at eleverne selv skal bestemme, om de ønsker at gå til eksamen individuelt eller i en gruppe.

Danmarks Evalueringsinstitut har peget på en række fordele ved gruppeeksamen, bl.a. større tryghed og mindre nervøsitet hos eleven, og at gruppeeksamen kræver mere end faglige kompetencer, f.eks. evne til samarbejde. Der er dog også ulemper ved gruppeeksamen.

Enhedslisten mener, at det er eleverne selv, der bør bedømme fordele og ulemper ved at gå til gruppeeksamen, og ikke politikere eller smagsdommere på Christiansborg.

Til nr. 6

Landet over stiger klassekvotienten. Flere elever i klassen vil altid betyde mindre tid til den enkelte elev. Det er til skade for dem, der ønsker at dygtiggøre sig, og til skade for dem, der har svært ved at følge med. Derfor skal gymnasierereformen bruges til at sikre et fleksibelt loft over klassekvotienten. Således skal der indføres et loft på eksempelvis 28 elever - et loft, der sikrer lærertid pr. 28 elever pr. time. Således skal det i fremtidens gymnasiale uddannelser være muligt at benytte sig af eksempelvis forelæsninger, lærerfri timer, det virtuelle gymnasium og andre pædagogiske tiltag, hvis blot eleverne er sikret, at de mistede lærertimer kommer igen. Med andre ord: Hvis 250 elever har været til 2 timers forelæsning, skal eleverne dermed tjene lærertimer op, som så kan bruges til at gå ud i mindre grupper.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)
Birgitte Josefsen (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)
Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KD) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S)
Jeppé Kofod (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)
Margrethe Vestager (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Iniut Ataqtigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Iniut Ataqtigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 33

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsvar samt høringsnotat fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 23/11-03 fra Gymnasieskolernes Idrætslærerforening
5	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 23/11-03 fra Gymnasieskolernes Idrætslærerforening, til undervisningsministeren
6	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse af 23/11-03 fra Gymnasieskolernes Idrætslærerforening, fra undervisningsministeren
7	Henvendelse af 7/1-04 fra Det frie Gymnasium
8	Spm. 2 om kommentar til henvendelse af 7/1-04 fra Det frie Gymnasium, til undervisningsministeren
9	Henvendelse af 9/1-04 fra Beklædningsfagskolen
10	Spm. 3 om kommentar til henvendelse af 9/1-04 fra Beklædningsfagskolen
11	Svar på spm. 2 om kommentar til henvendelse af 7/1-04 fra Det frie Gymnasium, fra undervisningsministeren
12	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
13	Svar på spm. 3 om kommentar til henvendelse af 9/1-04 fra Beklædningsfagskolen, fra undervisningsministeren
14	1. udkast til betænkning
15	Betækningsbidrag fra undervisningsministeren
16	2. udkast til betænkning
17	Spm. 4 om undervisning i »bæredygtig udvikling«, til undervisningsministeren Spm. 5 om, hvilken sikkerhed der er for, at amtskommunerne vil give mulighed for at oprette begyndersprog som 2. fremmedsprog, til undervisningsministeren Spm. 6 om, hvilke muligheder elever har i det almene gymnasium, der har valgt naturvidenskabelige fag som studieretning, for samtidig at vælge begyndersprog som 2. fremmedsprog, til undervisningsministeren
18	Svar på spm. 4 om undervisning i »bæredygtig udvikling«, fra undervisningsministeren Svar på spm. 5 om, hvilken sikkerhed der er for, at amtskommunerne vil give mulighed for at oprette begyndersprog som 2. fremmedsprog, fra undervisningsministeren Svar på spm. 6 om, hvilke muligheder elever har i det almene gymnasium, der har valgt naturvidenskabelige fag som studieretning, for samtidig at vælge begyndersprog som 2. fremmedsprog, fra undervisningsministeren

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 4:

Set i lyset af, at FN har udnævnt perioden 2005-2015 til tiåret for undervisning i bæredygtig udvikling, hvordan vil ministeren så sikre, at Danmark lever op til sin underskrift på deklARATIONEN »Baltic 21E«, hvor man forpligter sig til at inkludere undervisning i bæredygtig udvikling i alle undervisningsformer?

Svar:

Danmark har ved at underskrive deklARATIONEN Baltic 21E om undervisning i bæredygtig udvikling påtaget sig en forpligtelse til at sikre, at dette hensyn indgår i bl.a. den gymnasiale undervisning. Endvidere har FN udnævnt tiåret fra 2005 til 2015 til et tiår for undervisning i bæredygtig udvikling, hvilket ligeledes er forpligtende for den gymnasiale undervisning.

Disse forpligtelser vil blive tilgodeset i medfør af forslaget til formålsbestemmelsen i § 2, stk. 4, i lovforslaget om uddannelsen til studentereksamen, hvor det står, at eleverne skal lære at forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden: medmennesker, natur og samfund.

Formålsbestemmelsen vil blive udfoldet nærmere i de læreplaner, der vil indgå som bilag til bekendtgørelsen om uddannelsen til studentereksamen. Det er fx anført i kommissoriet til den gruppe, der skal udarbejde læreplanen for det naturvidenskabelige grundforløb, at undervisningen skal stile mod, at eleverne oparbejder evne til at perspektivere naturfaglige problemstillinger og til at medtænke humanistiske og samfundsvidenskabelige aspekter i behandlingen af naturfaglige emner. Det vil betyde, at naturfagernes miljø- og samfundsmæssige betydning skal tilgodeses.

Spørgsmål 5:

Hvilken sikkerhed er der for, at amtskommunerne vil give mulighed for at oprette begynder-

sprog som 2. fremmedsprog, hvorved også spansk og fransk vil være et fagtilbud for eleverne i gymnasiet, og hvad kan eventuelt gøres for at styrke, at det bliver en mulighed?

Svar:

Der har været en bekymring hos spanske- og især fransklærerne for, at deres sprog bliver klemmt ved gymnasireformen. Spansk vil dog som »det store begynderprog« formentlig lettere end fransk kunne samle tilstrækkeligt mange elever til en hel klasse.

Jeg er meget opmærksom på problemstillingen vedrørende udbuddet af fransk i folkeskolen og har bedt mine embedsmænd overveje modeller for det fremtidige udbud af faget i folkeskolen.

Skolernes nuværende muligheder for at oprette ekstra sproghold er ikke eksplicit nævnt i lovforslagets almindelige bemærkninger, men det er indgået i de økonomiske beregninger, der ligger bag aftalen mellem Amtsrådsforeningen og Undervisningsministeriet om økonomien i gymnasireformen, at skolernes mulighed for at oprette ekstra sproghold skal videreføres. Det er endvidere forudsat, at 2. fremmedsprog normalt ikke indgår i klassedannelsen, når faget ikke er studieretningsfag.

Det er amtsrådet, der fastsætter skolernes ramme for oprettelse af studieretninger og valgfag, og det er amtsrådets opgave at sikre, at udbud og oprettelse af studieretninger og valgfag foregår hensigtsmæssigt.

Spørgsmål 6:

Hvilke muligheder har eleverne i det almene gymnasium, der har valgt naturvidenskabelige fag som studieretningsfag, for samtidig at vælge begynderprog som 2. fremmedsprog? I hvilket omfang vil der for dem være eller ikke være plads til det på skemaet? I hvilke fagkombinationer vil der være plads? I hvilke fagkombinationer vil der ikke være plads?

Svar:

Det er en del af den politiske aftale, at eleverne som 2. fremmedsprog skal have mulighed for få et begyndersprog (som da skal være på A-niveau). Der kan imidlertid ikke gives et generelt svar på, om en elev kan udnytte denne mulighed, idet det afhænger af, hvor mange naturvidenskabelige fag på A-niveau en elev har i sin studieretning.

Hvis eleven har valgt et begyndersprog som 2. fremmedsprog, har eleven dermed anvendt 1 af sine i alt 8 valgblokke og har med valget af 2. fremmedsprog sikret sig 3 A-niveauer (nemlig

a) Matematik A, fysik B, filosofi C (med biologi C og kemi C)

Matematik A	Begyndersprog A	
	Fysik B	Frit valg
Filosofi C	Biologi C	Kemi C

b) Matematik A, fysik A, kemi B (med biologi C)
Eksemplet giver 5 A-niveauer

Matematik A	Fysik A	Begyndersprog A
		Kemi B
Biologi C		

c) Biologi A, Kemi B, matematik B

Biologi A	Begyndersprog A	
	Kemi B	Matematik B
		Frit Valg

dansk A og historie A, der begge er obligatoriske for alle elever uanset studieretning, og 2. fremmedsprog A).

Der er herefter krav om yderligere et fag på A-niveau, idet alle elever skal have (mindst) 4 fag på A-niveau. Hvis det valgte 2. fremmedsprog ikke indgår som studieretningsfag, får eleven sit fjerde A-niveau gennem sit valg af studieretning, fordi der skal indgå i alt fald ét fag på A-niveau i studieretningen.

Nedenstående eksempler viser tre naturvidenskabelige studieretninger i kombination med et begyndersprog på A-niveau.